

വൈദ്യുത സുരക്ഷാപാലനം

വൈദ്യുതി ജീവനക്കാർക്കായുള്ള ദേശീയ പരിശീലന പരിപാടി
കെ.എസ്.എ.ബി. റീജിയണൽ പവർ ട്രെയിനിംഗ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്,
കോഴിക്കോട്

2011 സെപ്റ്റംബർ 19

അവതരണം : ബിപൻ ശങ്കർ,
എക്സിക്യൂട്ടീവ് എൻജിനീയർ(എ.പി.ഡി.ആർ.പി & സേഫ്റ്റി)

മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ

- **വൈദ്യുതസുരക്ഷയും മുൻകരുതലുകളും.**
  - സുരക്ഷിതമായി ജോലിചെയ്യേണ്ടത് എങ്ങനെ?
- **വൈദ്യുതഘാതവും പ്രഥമശുശ്രൂഷയും**
  - അപകടം സംഭവിച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യണം ?
- **അഗ്നിശമന ഉപായങ്ങൾ**
  - തീപിടുത്തം സംഭവിച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യണം ?

ഒന്നാം ഭാഗം

വൈദ്യുതസുരക്ഷയും
മുൻകരുതലുകളും

പൊതുവായ കാര്യങ്ങൾ

- വൈദ്യുത ജോലികൾ മറ്റുജോലികളെ അപേക്ഷിച്ച് **അപകട സാധ്യതയുണ്ട്**.
- അതുകൊണ്ട് വൈദ്യുത ജോലികൾ ചെയ്യുമ്പോൾ അതീവ **ജാഗ്രത വേണം**.
- ജോലി സമയത്ത് **അച്ചടക്കം** പാലിക്കണം.
  - ലഹരി വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിക്കരുത്, കളി-തമാശകൾ പാടില്ല,
  - ചിട്ടയായി ജോലിചെയ്യണം; വസ്തുക്കളും ഉപകരണങ്ങളും അലക്ഷ്യമായി ഇടരുത്. അനാവശ്യമായ ധൂതിയും പാടില്ല.
  - ജോലി സമയത്ത് ശരിയായ വേഷങ്ങളും ശരീരരക്ഷയ്ക്കുള്ള ഉപകരണങ്ങളും ധരിക്കണം.
  - പരസ്പര സഹകരണത്തോടെ ജോലി ചെയ്യണം; ജീവനക്കാർക്ക് കൂട്ടായ ഉത്തരവാദിത്വം ഉണ്ട്.
  - ജോലിയിൽ സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ അത് ചോദിച്ച് അറിഞ്ഞു ചെയ്യണം, ഊഹം പാടില്ല.
  - അനുവാദമില്ലാതെ ജോലി സ്ഥലം വിട്ടു പോകരുത്.

ജോലി ചെയ്യേണ്ട ക്രമം

- ജോലി ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപ്
  - അനുവാദം വാങ്ങണം (PTW)
  - ജോലി ചെയ്യുന്ന ഭാഗത്തേക്കുള്ള എല്ലാ വൈദ്യുത പ്രവാഹങ്ങളും വിച്ഛേദിക്കണം. (Disconnection)
  - മുന്നറിയിപ്പു പലക സ്ഥാപിക്കണം. സ്വിച്ചുകൾ പൂട്ടിയിടണം. (Notice and Locking)
  - അപകടസാധ്യത ആലോചിക്കണം; ഉപകരണങ്ങൾ വേണ്ടത്ര ഗുണമുള്ളതാണോ എന്നു നോക്കണം.
  - ലൈനിൽ / ഉപകരണത്തിൽ വൈദ്യുതി ഇല്ല എന്നു ഉറപ്പു വരുത്തണം. (Testing) കൈകൊണ്ടോ മറ്റോ തൊട്ടു നോക്കാൻ പാടില്ല.
  - ജോലി ചെയ്യുന്ന ഭാഗത്ത് എല്ലാ വശത്തും ഷോർട്ടിംഗും താൽക്കാലികമായ എർത്തും ചെയ്യണം. (Earthing)

ജോലിക്രമം (തുടർച്ച)

- ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടവ:
  - ഒരൊ പ്രവർത്തിചെയ്യാനും അതത് ഉപകരണങ്ങൾ ഉണ്ട്. അതു മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാവൂ. ഉദാ: സ്പാനർ ചുറ്റിക ആയി ഉപയോഗിക്കരുത്.
  - ഉയരങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ കയറുന്ന ഏണി, മതിൽ മുതലായവ ബലമുണ്ടോ എന്നു നോക്കണം.
  - സേഫ്റ്റി ബെൽറ്റുകൾ ഉപയോഗിക്കണം. ആവശ്യമെങ്കിൽ ജോലിസ്ഥലം കയറുകെട്ടി വേർതിരിക്കണം.
  - പണി ആയുധങ്ങൾ എറിഞ്ഞു നൽകരുത്.
  - ജോലിയിൽ സംശയം വന്നാൽ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കണം.

ജോലിക്രമം (തുടർച്ച)

- ജോലിക്കു ശേഷം ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങൾ.
  - ഉപകരണങ്ങളും മറ്റു വസ്തുക്കളും മാറ്റുക.
  - ജോലിക്കാരെല്ലാം ജോലി നിർത്തി വന്നതായി ഉറപ്പാക്കുക.
  - ജോലി ശരിയായി ചെയ്തു എന്നു നോക്കുക.
  - ഷോർട്ടിംഗും എർത്തിംഗും മറ്റുക.
  - എ.ബി. സ്വിച്ചുകൾ / ഐസൊലേറ്ററുകൾ ഓൺ ചെയ്യുക.
  - പെർമിറ്റ് മടക്കി നൽകുക.

അനുവാദം വാങ്ങാൻ അധികാരം ഉള്ളവർ.

- **ലൈൻമാൻ -**
  - ഒറ്റതിരിഞ്ഞുള്ള ലോ-ടെൻഷൻ ലൈനുകൾ
    - (അതിൽ ബാക്-ഫീഡ്, ഇൻറർലിങ്ക്, ഡബിൾ ഫുസ് സംവിധാനം പാടില്ല)
- **ഓവർസീയർ -**
  - മറ്റു ലോ-ടെൻഷൻ ലൈനുകൾ/ലൈനുകൾ, ഡബിൾ സർക്യൂട്ട് അല്ലെങ്കിൽ ഡ്യൂപ്ലക്സ് ലൈനുകൾ മുതലായവ.
- **സബ്-എൻജിനീയർ**
  - ഹൈടെൻഷൻ സിസ്റ്റം, ട്രാൻസ്ഫോർമറുകൾ മുതലായവ.
- **അസി-എൻജിനീയർ**
  - 66 കെ.വി.യും അതിനു മുകളിൽ ഉള്ള ഉപകരണങ്ങളും.

ലൈനുകളിൽ പണി ചെയ്യുമ്പോൾ

- ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട ചില കാര്യങ്ങൾ:

- തൂണുകളും മറ്റു സാമഗ്രികളും ജാഗ്രത വേണം. വാഹനാപകടങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമാക്കുക. സാധനങ്ങൾക്ക് കേടുവരുകയും അരുത.
- തൂണുകൾ പോലെയുള്ള വലിയ സാമഗ്രികൾ കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ, അഗ്രഭാഗത്തു വേണ്ടതു പോലെ ചുവന്ന കൊടിയോ ചുവന്ന വിളക്കോ സ്ഥാപിക്കണം.
- കുഴികൾ കുഴിച്ചാൽ എത്രയും വേഗം അതു മൂടണം. തുറന്നിടരുത്. വേലിക്കെട്ടിയും (Cordon) അപായപ്പലകകൾ സ്ഥാപിച്ചും മുന്നറിയിപ്പു നൽകണം.
- തൂണുകളിൽ കയറുന്നതിന് എണ്ണി ഉപയോഗിക്കണം. ക്രോസ്-ആം, ഇൻസുലേറ്റർ, ഫ്യൂസുകൾ എന്നിവയെ ഇരിക്കുവാൻ പാടില്ല. അവ കൈ പിടിക്കാനായി ഉപയോഗിക്കരുത്.

.....ലൈൻ പണി

- സർവീസ് കണക്ഷൻ വയറുകൾ മരത്തിലും മറ്റും ഊരയാതെ കെട്ടിയുറപ്പിക്കണം. ക്രോസ്-ആമിനുമുകളിൽ കെട്ടാനോ അതിൽ ചുറ്റിക്കൊണ്ടുപോകാനോ പാടില്ല.
  - സ്പെ-കമ്പികളിൽ ഇൻസുലേറ്റർ ഘടിപ്പിക്കണം. അവ അയഞ്ഞിരിക്കാൻ പാടില്ല.
  - കമ്പികൾ അയയ്ക്കുകയും അഴിക്കുകയും മറ്റും ചെയ്യുമ്പോൾ കമ്പിത്തൂണുകൾ മറിഞ്ഞു വീഴാൻ പാടില്ല.
  - സമഗ്രികൾ എറിഞ്ഞു നൽകരുത്. കയറിൽ കെട്ടി ഉയർത്തണം.
  - ഫ്യൂസുകൾ ഊരുന്നതും കുത്തുന്നതും എങ്ങനെ?
- (കൂടുതൽ കാര്യങ്ങൾ സുരക്ഷാ മാനുവൽ എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ഉണ്ട്.)

മേൽനോട്ടം

- പണികളുടെ മേൽനോട്ടം നടത്തേണ്ടത് എങ്ങനെ ?
  - സുരക്ഷയുടെ പ്രാഥമിക ചുമതല
  - ജോലി ശരിയായി ചെയ്യാൻ കീഴ്ജീവനക്കാരന് യോഗ്യതയുണ്ടോ? ശാരീരിക/മാനസിക പ്രയാസങ്ങൾ ഉണ്ടോ?
  - ജോലിക്ക് ആവശ്യമായ വസ്തുക്കളും ഉപകരണങ്ങളും ഉണ്ടോ? അവ നല്ലതാണോ?
  - ശുദ്ധിയായ യൂണിഫോം ദേഹരക്ഷക്കുള്ള ഹെൽമെറ്റ് മുതലായവ ജീവനക്കാരൻ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?
  - ജോലി ചെയ്യേണ്ടത് എങ്ങനെയാണെന്ന് ജോലിക്കാരന് അറിയാമോ? സംശയങ്ങൾ ഉണ്ടോ?
  - ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ ഉണ്ടാകാവുന്ന അപകടങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയാമോ?
  - ജോലി തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപ് സുരക്ഷാക്രമീകരണങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ?
  - ജോലിസ്ഥലത്ത് വെളിച്ചം ഉണ്ടോ? വായുസഞ്ചാരം ഉണ്ടോ? നനവുണ്ടോ?
  - സമീപത്ത് മരം, മതിൽ, മുതലായവയുണ്ടോ? അതിൽ നിന്ന് അപകടം വരുമോ?

മേൽനോട്ടം തുടർച്ച..

- പണികളുടെ മേൽനോട്ടം നടത്തേണ്ടത് എങ്ങനെ ?
  - പൊതുജനം / കുട്ടികൾ / വാഹന വരുന്നുണ്ടോ?
  - അന്തരീക്ഷസ്ഥിതി എങ്ങനെ? മഴ വരുമോ?
  - ഇന്റർ-ലിക് ഉണ്ടോ? ബാക്-ഫീഡ് സാധ്യതയുണ്ടോ? ഡ്യൂപ്ലൈക്സ് ലൈനാണോ?
  - സമീപത്ത് സബ്-സ്റ്റേഷൻ, അത്യുന്നത വോൾട്ടത ഉള്ള ലൈനുകളോ ഉപകരണങ്ങളോ ഉണ്ടോ?
  - അവയിൽ നിന്ന് മതിയായ സുരക്ഷാഅകലം ഉണ്ടോ?
  - ജോലികൾ ചിട്ടപ്പടിയാണോ ചെയ്യുന്നത്?
  - ഉപകരണങ്ങളും പാഴ്വസ്തുക്കളും എങ്ങനെ സൂക്ഷിക്കുന്നു?
  - പണി ശരിയായിട്ടാണോ ചെയ്യുന്നത്? തൂണുകൾ മറിഞ്ഞു വീഴുമോ? ലൈൻ പൊട്ടിവിഴുമോ?
  - ജോലി ചെയ്തതിനു ശേഷം സാമഗ്രികൾ, പാഴ്വസ്തുക്കൾ, ഉപകരണങ്ങൾ എന്നിവ പണിസ്ഥലത്തു നിന്നും മാറ്റിയോ?
  - എല്ലാ ജോലിക്കാരും സുരക്ഷിതരായി പണിസ്ഥലത്തു നിന്നും മാറി നിൽക്കുകയാണോ?
  - ഉപകരണം ശരിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടോ?
  - എൻ്റത്തിങ്ങുകൾ മാറ്റിയോ? ഐസൊലേറ്റർ / ഏ.ബി.സി.ച്ച് / ഫ്യൂസ് ഓൺ ചെയ്തോ?
  - പെർമിറ്റ് മടക്കി നൽകാമോ?

സുരക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ

- റബ്ബർ കയ്യുറ
  - സേഫ്റ്റി ഹെൽമെറ്റ്
  - സേഫ്റ്റി ബെൽറ്റ്
  - പാദരക്ഷ
  - ഏണി
  - എർത്തിങ്-റോഡ്
-
- എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കണം?
  - എങ്ങനെ സൂക്ഷിക്കണം?

റബ്ബർ കയ്യുറ

എങ്ങനെ
ഉപയോഗിക്കണം?

എങ്ങനെ
സൂക്ഷിക്കണം?

സേഫ്റ്റി ഹെൽമെറ്റ്

എങ്ങനെ
ഉപയോഗിക്കണം?

എങ്ങനെ
സൂക്ഷിക്കണം?

സേഫ്റ്റി ബെൽറ്റ്

എങ്ങനെ
ഉപയോഗിക്കണം?

എങ്ങനെ
സൂക്ഷിക്കണം?

ഏണി

എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കണം?

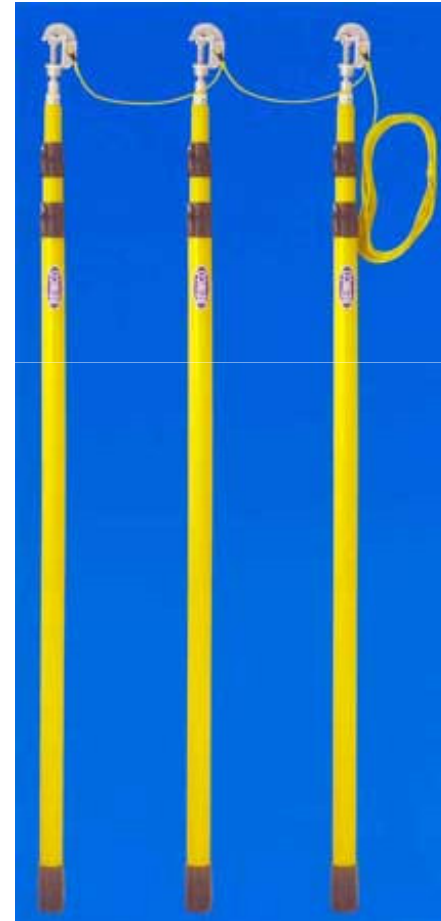
എങ്ങനെ സൂക്ഷിക്കണം?

എർത്തിംഗ് റോഡ് (ഡിസ്ചാർജ്ജ് റോഡ്)

എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കണം?

എങ്ങനെ സൂക്ഷിക്കണം?

രണ്ടാം ഭാഗം

വൈദ്യുത ആഘാതവും
പ്രഥമ ശുശ്രൂഷയും

ഷോക്ക് ഏറ്റാൽ

- എന്തു സംഭവിക്കും?
  - 2 മില്ലി ആമ്പിയർ വരെ - ചെറിയ ഇക്കിളി.
  - 15 മില്ലി ആമ്പിയർ വരെ - വേദന. പിടി വിടാൻ കഴിയും.
  - 15-20 മില്ലി ആമ്പിയർ - വേദന കൂടും. പിടിവിടാൻ കഴിയില്ല.
  - 20-50 മില്ലി ആമ്പിയർ - പേശികൾ ചുരുങ്ങുന്നു. തീവ്രമായ വേദന. ശ്വാസതടസ്സം. ബോധക്ഷയം. മരണ സാധ്യത.
  - 100 മില്ലി ആമ്പിയർ - ഹൃദയം താളം തെറ്റുന്നു. പൊള്ളൽ. മരണം സംഭവിക്കും.

മറ്റ് അപകടങ്ങൾ

- വൈദ്യുതി കൊണ്ട് ഉണ്ടാകുന്ന പൊള്ളൽ.
- വൈദ്യുതജ്വാല കൊണ്ടുള്ള പൊള്ളൽ.
- വീഴ്ച്ച കൊണ്ടാവുന്ന പരിക്കുകൾ
  - ഗൗരവം ഉള്ളത്:
    - തല, കഴുത്ത്, നട്ടെല്ല്, ഇടുപ്പ്
- വൻ തീപ്പിടിത്തം.
- സ്വത്തുക്കൾ നശിക്കുന്നു.
- ജീവജാലങ്ങൾ നശിക്കുന്നു.

അപകടം സംഭവിച്ചാൽ

- **എടുക്കേണ്ട നടപടികൾ:**

- **ഉദ്ദേശ്യം:**

- അപകടത്തിൽപ്പെട്ട ആളുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കുക.
- പരിക്കുകൾ പരമാവധി കുറയ്ക്കുക.
- വസ്തുവകകൾക്ക് സംഭവിക്കുന്ന നാശം കുറയ്ക്കുക.

- ആദ്യം വൈദ്യുതബന്ധം വിച്ഛേദിക്കുക.

- പരിക്കേറ്റയാളെ സുരക്ഷിതമായി മാറ്റുക.

- ശ്വാസതടസ്സം ഉണ്ടെങ്കിൽ കൃത്രിമശ്വാസനം ചെയ്യുക.

- ഹൃദയമിടിപ്പ് താളംതെറ്റിയാൽ പുനരുജ്ജീവനപ്രക്രിയ ചെയ്യുക.

- എത്രയും വേഗം വിദഗ്ദ്ധവൈദ്യസഹായം നൽകുക.

വൈദ്യുതബന്ധം വിച്ഛേദിക്കുക

സുരക്ഷിത സ്ഥാനത്തേക്കു മാറ്റുക

പുനരുജ്ജീവനപ്രക്രിയ

<p>CHEST PRESSURE-ARM LIFT (SILVESTER)</p> <ul style="list-style-type: none"> Remove foreign matter from victim's mouth. <ul style="list-style-type: none"> Lay victim flat—face up. Prop shoulders to raise them and allow head to drop back. Kneel at victim's head. Grasp victim's arms at his wrists, cross them and press firmly over his lower chest, forcing air from the lungs. <ul style="list-style-type: none"> Immediately release pressure. Pull victim's arms outward and upward and backward as far as possible over his head, forcing air into the lungs. Repeat cycle 12 times per minute. Check mouth frequently for obstructions. Keep victim's head extended and turned to one side. If second rescuer is 	<p>BACK PRESSURE-ARM LIFT (HOLGER-NIELSON)</p> <ul style="list-style-type: none"> Remove foreign matter from victim's mouth. Place victim face down—bind his elbows—place his hands one upon the other. Turn victim's head slightly to one side—place it on his hands. Extend victim's head as far as possible with his chin in jutting out position. Kneel at head of victim. Place your hands on the flat of the victim's back with your palms just before imaginary line running between victim's armpits. <ul style="list-style-type: none"> Rock forward on your arms until they are vertical, allowing your upper body weight to exert steady pressure upon your hands. <ul style="list-style-type: none"> Immediately draw victim's arms upward and toward you until you feel resistance and tension at his shoulders.
---	--

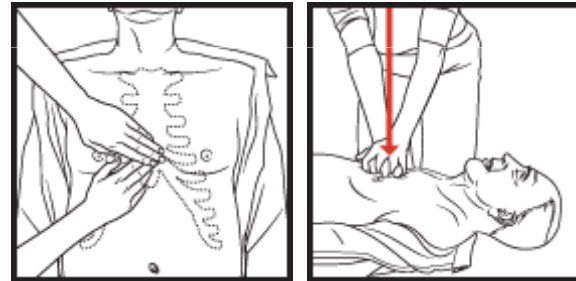

കൃത്രിമ ശ്വാസോചോസവും ഹൃദയം പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കലും

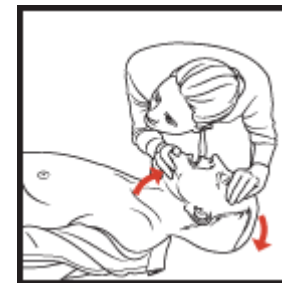
- സഹായം തേടുക: 100/ 101.

- നെഞ്ചിൽ 30 തവണ അമർത്തുക.

- തല പിന്നോട്ട് ആക്കി വായിൽ / മൂക്കിൽ 2 തവണ ഊതുക.

വൈദ്യസഹായം തേടൽ

ഫോൺ നമ്പറുകൾ

ആശുപത്രികൾ
ആംബുലൻസ്
ഡോക്ടർമാർ
പോലീസ്

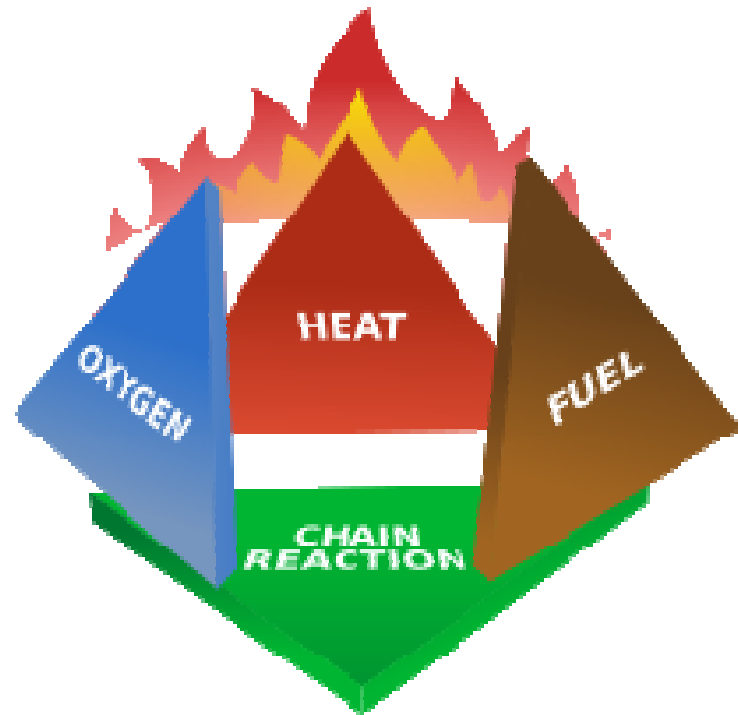
അഗ്നിശമനസേന

മൂന്നാം ഭാഗം

അഗ്നിശമന ഉപായങ്ങൾ

കാരണങ്ങൾ

- കത്താനുള്ള ഇന്ധനം
- വായു - ഓക്സിജൻ
- ചൂട്

തീ - പലതരം

- ക്ലാസ് - A
  - സാധാരണ ഖരവസ്തുക്കളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അഗ്നിബാധ
    - കടലാസ്, തുണി, തടി, പ്ലാസ്റ്റിക്കുകൾ
- ക്ലാസ് - B
  - ജ്വലനശീലമുള്ള ദ്രവവസ്തുക്കൾ
    - മണ്ണെണ്ണ, പെട്രോൾ, ഡീസൽ..
- ക്ലാസ് - C
  - വാതകം തീപിടിക്കുന്നു
    - ഉദാഹരണം: പാചകവാതകം

തീ - പലതരം....

- ക്ലാസ് - D
  - ജലനസ്വഭാവമുള്ള ലോഹങ്ങൾ
  - സോഡിയം, ട്രൈറ്റാനിയം, മെഗ്നീഷ്യം.
- ക്ലാസ് - E
  - വൈദ്യുത ഉപകരണങ്ങൾക്കു സംഭവിക്കുന്ന അഗ്നിബാധ
- ക്ലാസ് - F
  - പാചക എണ്ണ, കൊഴുപ്പുള്ള വസ്തുക്കൾ

അഗ്നിശമന ഉപകരണങ്ങൾ

അഗ്നിശമനരീതി

അഗ്നിശമനം

- ക്ലാസ് - A
  - വെള്ളം ചീറ്റി ഒഴിച്ചു
  - പത കൊണ്ടു മുടി
  - ഉണങ്ങിയ രാസപ്പൊടി കൊണ്ട്.
(അമോണിയം ഫോസ്ഫേറ്റ്)
- ക്ലാസ് - B, C
  - വെള്ളം ഒഴിക്കരുത്. ഇന്ധനം ചിതറി വീണു തീപടരും.
  - രാസപ്രവർത്തനം തടയണം
  - ഉണക്ക രാസപ്പൊടി, ഹാലോൺ, CO2, പത

....അഗ്നിശമനം

- ക്ലാസ് - D
  - വളരെ അധികം ചൂട്
  - രാസമിശ്രിതം -
ഗ്രാഫൈറ്റ് പൊടി,
ഉപ്പു പൊടി
- ക്ലാസ് - E
  - വെള്ളം ഒഴിക്കരുത്.
ഷോക്ക് സാധ്യത.
  - ഉണക്ക രാസപ്പൊടി,
CO2

അഗ്നിബാധ ഉണ്ടായാൽ

- എന്തു ചെയ്യണം?
- **വൈദ്യുതി ബന്ധം വേർപെടുത്തണം.**
- ഏതു തരം അഗ്നിയാണ് എന്ന് കണ്ടെത്തണം.
- അഗ്നി പടരാതെ നോക്കണം.
- യോജിച്ച അഗ്നിശമന ഉപകരണം ഉപയോഗിച്ച് തീ കെടുത്താമെങ്കിൽ അതു ചെയ്യണം
- അഗ്നിശമന സേനയെ വിളിക്കണം.

അവസാനിച്ചു

നന്ദി